

Stanovisko habilitační komise

k návrhu na jmenování uchazeče: ... **Mgr. Josefa Krause, Ph.D.**.....
docentem pro obor: .....**Politologie**.....

Komise byla jmenována dne .....**5. června 2024**.....v tomto složení (abecedně):

předseda: **prof. PhDr. Mgr. Jiří Lach, M.A., Ph.D., FF UP v Olomouci**

členové: **doc. Mgr. Daniel Marek, M.A., Ph.D., FF UP Olomouc¹**

prof. JUDr. PhDr. Miroslav Mareš, Ph.D., FSS MU Brno

doc. PhDr. Lukáš Novotný, M.A., FF UJEP Ústí n. L.

doc. Ing. Josef Procházka, Ph.D., UO Brno

Vědecká rada Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci schválila na svém zasedání **5. června 2024** výše uvedenou habilitační komisi, která posoudila všechny předložené materiály. Po prostudování potřebných podkladů ve smyslu zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách, komise konstatovala, že jí byly předloženy všechny požadované doklady.

Komise rozhodla o stanovení tří oponentů habilitační práce s názvem ***Early Warning Systems in the Context of Pre-Conflict Analysis***. Jedná se o soubor publikovaných studií, tedy jednu z možných forem habilitačního spisu.

Oponenty habilitační práce v rozsahu 167 normostran byli:

prof. Robert Mikač, Ph.D., Fakulta politologie, Univerzita Záhřeb, Chorvatsko

doc. Ing. Josef Procházka, Ph.D., Centrum bezpečnostních a vojensko-strategických studií, Univerzita obrany, Brno

doc. Mgr. Tomáš Šmíd, Ph.D., Ambis Vysoká škola, Praha

Shrnutí posudků viz níže.

Komise souhlasila s tématem **přednášky pro veřejnost** na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci s názvem ***Perspektivy česko-iránských vztahů***.

Přednáška proběhla **24. září 2024** v hybridním režimu (fyzicky v budově katedry politologie a evropských studií FF UP a on-line prostřednictvím programu ZOOM). Přednášce a následné diskusi v rozsahu zhruba 70 minut (45 min. přednáška, 25 min. diskuse) bylo přítomno cca 25 účastníků na místě a 5 prostřednictvím internetu. Z členů habilitační komise se zúčastnili prof. Miroslav Mareš a prof. Jiří Lach.

V přehledně strukturované přednášce a s využitím powerpointové prezentace dr. Josef Kraus nejprve uvedl milníky československého, resp. českého, a iránského vývoje ve 20. století, přičemž upozornil na paralelu ve formě výskytů prudkých dějinných zvratů (např. roky 1979, resp. 1989). Významnější interakce perského státu a českých zemí sahají do období první československé republiky, kdy Írán pod vedením

¹ Na základě hlasování per rollam (17.–24. září 2024) VR FF UP schválila návrh na změnu člena komise v habilitačním řízení Mgr. Josefa Krause, Ph.D. Namísto původně jmenované členky habilitační komise prof. Dr. hab. Małgorzaty Myśliwiec (UŚ Katowice, Polsko) se členem komise stal doc. Mgr. Daniel Marek, M.A., Ph.D. (FF UP).

dynastie Páhlaví zajímaly především československé strojírenské komplexy a zbraně, což platilo také pro období po roce 1945. Nedlouho před íránskou islámskou revolucí ČSSR projevila zájem dále rozvíjet obchodní vztahy, včetně vývozu zbraní do Íránu a realizace geologického výzkumu. Rok 1989, kdy zemřel R. Chomejní a došlo k pádu komunistického režimu v ČSSR, přinesl nový impuls do vzájemných vztahů, nicméně výrazná prozápadní orientace zahraniční politiky ČSFR vedla k jejich rychlému útlumu. Hodnotová orientace české zahraniční politiky na ochranu lidských práv, která např. znamenala zahájení vysílání Radia Svobodná Evropa z Prahy, vzájemné kontakty redukovala. Tento stav přetrvával až do roku 2015 a uzavření tzv. jaderné dohody (JCPOA). Poté se na krátkou dobu Česká republika snažila o rozšíření především obchodních kontaktů a investic v Íránu (zájem firem jako ČEZ, TOS, Zetor) a došlo k obnovení diplomatického zastoupení na úrovni velvyslanců. S vypovězením jaderné dohody (2018), a zvláště změnou české vlády tři roky na to, došlo, dle J. Krause, ke zhoršení oboustranných vztahů a jejich minimalizaci. Je to např. i důsledek výrazně proizraelské orientace české zahraniční politiky. Kandidát habilitace rovněž dovodil, že predikce vývoje česko-iránských kontaktů je značně komplikovaná. Další vývoj budou určovat: 1. válka na Ukrajině a míra íránského angažmá; 2. válka v Pásmu Gazy s potenciálem konfliktu velkého rozsahu a 3. prezidentské volby v USA.

Dr. Josef Kraus obdržel cca osm otázek, na které s přehledem odpověděl. Projev dr. J. Krause byl odborně fundovaný a rétoricky dobře zvládnutý. Dr. Josef Kraus tedy prokázal schopnost přednášet.

Komise se na svém zasedání dne 1. října 2024 rovněž projednala posudky oponentů, které byly všem členům komise dostupné od srpna 2024.

Shrnutí posudků:

Prof. Robert Mikač, Ph.D. s ohledem na typ práce (soubor vydaných studií) hodnotí jednotlivé kapitoly samostatně. V případě úvodu konstatuje, že vhodně uvozuje problematiku systému včasného varování a přispívá k propojení již dříve a samostatně publikovaných studií v textu habilitační práce. Upozorňuje rovněž, že dr. J. Kraus kombinuje teoretický rámec s empirickými daty, což mu umožňuje hlubší poznání příčin a spouštěčů ozbrojených konfliktů. V případě všech součástí habilitačního spisu oponent konstatuje jejich hodnotnost a příspěvek k vědecké diskusi. Práci jako celek považuje za hodnotnou a prokazující Krausovy analytické schopnosti, hlubokou znalost problematiky a neklade uchazeči žádné otázky. Spis doporučuje jako podklad pro pokračování habilitačního řízení.

Doc. Ing. Josef Procházka, Ph.D. konstatuje vysokou relevanci Krausova výzkumu, zejména v oblasti bezpečnostních a strategických studií a jeho důležitou roli v monitoringu negativních vlivů podporujících vznik konfliktů. Dr. J. Kraus poskytuje kontextuální znalosti, metodologické inovace a rovněž spolehlivá doporučení. Doc. J. Procházka upozorňuje, že Krausův text je založen na zevrubném hodnocení literatury a kritickém zhodnocení současného stavu bádání v oblasti analýzy konfliktů. Habilitant v první části zaplňuje slabá místa ve znalostech, upozorňuje na meze

používaných metod i analytických technik. Ve druhé pak nabízí případové studie, v nichž posuzuje lokální faktory a kulturní specifika, které hrají v konfliktech roli.

Oponent soudí, že text habilitační práce představuje jak cenný příspěvek pro obor politických věd, tak nabízí metodologický rámec k formulaci efektivních strategií v prevenci konfliktů. Doc. Josef Procházka dále oceňuje, že dr. J. Kraus vytvořil metodologický rámec pro systém včasného varování (EWS), který může naléznout využití především u politicko-etnických a náboženských konfliktů a vojenských převratů, ale v případě adaptace může nalézt mnohem širšího využití.

Ve svém posudku také klade uchazeči tři otázky (viz text posudku, s. 3) a považuje práci za velice kvalitní základ pro pokračování habilitačního řízení.

Doc. Mgr. Tomáš Šmíd, Ph.D. nalézá v Krausově práci několik zásadních přínosů v oblasti analýzy konfliktů. Jde zejména o identifikaci zevrubného souboru rizikových indikátorů a varovných signálů, které mohou přispět k predikci eskalace konfliktů. Krausův text také upozorňuje na silné a slabé stránky dostupných kvantitativních modelů a přináší solidní základ pro další výzkum. K nejvýznamnějším zjištěním kandidátova výzkumu náleží schopnost přizpůsobit metodologie včasného varování různým typům konfliktů, a to i ve fázích předcházejících ozbrojeným střetům. Jedním z klíčových přínosů práce je důraz na přizpůsobivost modelů systémů včasného varování různým geopolitickým a kulturně-regionálním kontextům. A dle doc. Tomáše Šmída přispívá Krausův výzkum k formulaci širších cílů prevence konfliktů a peacebuildingu.

Oponent vyjadřuje k habilitační práci tři výhrady:

- Krausova analýza je založena především na anglické a české vědecké produkci. I při respektu k dominanci anglicky psané literatury v oboru doc. T. Šmíd poukazuje na vhodnost využití literatury ruské, francouzské, španělské, německé, popř. polské.
- Nekonzistentnost vybraných případových studií. Logika výběru není oponentovi zcela zřejmá.
- Teoretický koncept práce: Kraus nastiňuje některé jevy, které narušují klasickou clausewitzovskou koncepci války (např. warlordismus nebo marauding), ale blíže je nepředstavuje, ani s nimi nepracuje. V této souvislosti doc. Šmíd navrhuje, že pro doplnění výzkumu by teoretický koncept s ambicí zlepšit prevenci konfliktů měl zahrnout i tyto dimenze ozbrojených konfliktů a zapojených nestátních aktérů.

Také doc. Tomáš Šmíd formuluje otázky (viz posudek s. 4) a závěrem oceňuje celkový přínos Krausovy habilitační práce jako významného příspěvku v oblasti bezpečnosti a bezpečnostních studií, a to nejen pro její teoretický příspěvek, ale rovněž za poskytnutí praktického instrumentáře s potenciálem vylepšení globální bezpečnosti.

Habilitační komise zvážila vyznění všech tří posudků, jejich kritických i kladných závěrů, a domnívá se, že text dr. Josefa Krause *Early Warning Systems in the Context of Pre-Conflict Analysis* **splňuje nároky kladené na habilitační práce**. Komise zároveň doporučuje, aby se habilitant před Vědeckou radou FF UP vypořádal s hlavními výtkami jednoho z oponentů a stručně zodpověděl otázky, které dva oponenti položili ve svých posudcích.

Pro přednášku před Vědeckou radou Filozofické fakulty Univerzity Palackého vybrala komise téma č. **3. Íránský politický systém vlády duchovenstva**

Pedagogické zkušenosti uchazeče

Uchazeč dokládá rozsáhlou pedagogickou činnost, která je s spojena především s Fakultou sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně a také Univerzitou obrany se sídlem v Brně. Uchazeč doložil pracovní zařazení a rozsah úvazků v potvrzeních, které vydaly obě instituce (viz podklady k habilitačnímu řízení). Na katedře politologie FSS MU realizoval a realizuje výuku v pestré škále **bezpečnostních studií** (např. kurzy: Bezpečnostně-strategické perspektivy České republiky; Eurasia Security; Kybernetická bezpečnost), **různých aspektů války a válečnictví** (Konflikty hodnot a zájmů; Konflikty o suroviny; Soudobé ozbrojené konflikty; PSYOP in the Arab-Israeli Conflict; Výzkum konfliktu), **politik souvisejících s bezpečností a konflikty** (Vojenská politika, Zbrojní politika, Zločin a politika).

Na Univerzitě obrany dr. J. Kraus působil v letech 2013–2016 na Katedře celoživotního vzdělávání, poté na Centru pro bezpečnostní a vojensko-strategická studia. Zde vyučoval především kurzy pro vyšší důstojníky a generální štáb, tedy kariérové kurzy v rámci standardů NATO pro vojenské vzdělávání kariérních důstojníků. Podílel se rovněž na denní výuce pro studenty bakalářských a magisterských programů.

Dr. J. Kraus má rovněž výukové zkušenosti ze zahraničí: např. na University Saint Joseph (Libanon), Ferdowsi University of Mashhad (Írán), Baltic Defence College (Estonsko), Birch University (Bosna a Hercegovina).

Bilance vedených a obhájených prací na Masarykově univerzitě činí 90 bakalářských a 42 magisterských diplomových prací.

Významná je rovněž **popularizační práce kandidáta** (viz také seznam publikací a rozhovorů v příloze publikační činnosti), která zahrnuje zahraniční výstupy a frekventované rozhovory v českých seriózních médiích (např. Český rozhlas Plus, ČT 24). Jedná se o činnost, která bezesporu přispívá k reprezentaci oboru řízení.

Habilitační komise na základě uvedených skutečností považuje dr. Josefa Krause za zkušeného univerzitního pedagoga s letitou praxí.

Publikační činnost uchazeče

Dr. Josef Kraus je autorem **jedné samostatné monografie** (*Íránský státní terorismus: Od Chomejního po Ahmadínežáda*; v rozsahu 214 tiskových stran), **spoluautorem čtyř monografií** (ve dvou případech s autorským podílem 50%, přičemž jedna z nich je vydána prestižním Institute for Security and Development Policy ve Washingtonu D.C.), **třech kapitol** v monografiích, **devíti článků v zahraničních recenzovaných nebo impaktovaných vědeckých časopisech**, které zahrnují také oborově velmi respektované časopisy *Middle East Policy* a *Politics in Central Europe*. V **tuzemských recenzovaných nebo impaktovaných vědeckých časopisech** publikoval J. Kraus **jedenáct** studií a konečně **tři studie** ve sborníku.

Za nejvýznamnější publikace lze označit:

Kraus, Josef. 2014. *Íránský státní terorismus: Od Chomejního po Ahmadínežáda*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury. Politologická řada. ISBN 978-80-7325-342-4.

Souleimanov, Emil A., Josef Kraus. 2012. "Turkey: An Important East-West Energy Hub." *Middle East Policy* 19 (2): 157–68. <https://doi.org/10.1111/j.1475-4967.2012.00542.x>. ISSN 1475-4967, Jimp, Jsc, IF 0,481, Q2 (Area Studies), Q1 (Political Science and International Relations) dle Scopus. (hlavní autor, autorský podíl 50 %)

Drmola, Jakub, Josef Kraus. 2022. Using an Interactive Game for Strategic Thinking Education: The Role of Gender and Experience. *Journal of Political Science Education* 19(2): 321–30. <https://doi.org/10.1080/15512169.2022.2121713>. ISSN 15512169, Jimp, Jsc, IF 1,1, Q3 (Political Science), Q2 (Sociology and Political Science) dle Scopus. (hlavní autor, autorský podíl 50 %)

Odborné publikace dr. Josefa Krause jsou v regionálním smyslu zaměřeny především na Střední a Blízký východ s akcentem na Írán a související problematiku, faktory a aktéry. Ve svých textech rovněž sleduje otázky regionální bezpečnosti a terorismu či aktuální povahu vojenských hrozeb, např. v podobě hybridního válčení.

Zahraníční zkušenosti, projektová a grantová činnost

Dr. Josef Kraus absolvoval během své dosavadní akademické dráhy několik zahraničních pobytů. Ještě před získáním doktorského titulu (2011) **měsíční** výzkumný pobyt a stáž na Johns Hopkins University, konkrétně na Central Asia-Caucasus Institute & Silk Road Studies Program Joint Center.

V posledních deseti letech opakovaně působil v regionu svého vědeckého zájmu, tedy na Blízkém a Středním východě. Jednalo se především o **šestiměsíční** stipendijní cestu na al-Mustafa University v íránském Qómu v letech 2015 až 2016, **měsíční** pobyt na Naif Arab University for Security Sciences (Rijád, Saúdská Arábie) a dvojí pobyt v roli hostujícího profesora: **čtyři měsíce** na Ferdowsi University of Mashhad v Íránu a jeden **měsíc** na University Saint Joseph, Bejrút, Libanon.

Habilitační komise konstatuje, že **zahraníční zkušenosti dr. Josefa Krause jsou na velmi vysokém standardu**.

Habilitant byl řešitelem nebo členem řešitelských týmů několika vědeckých projektů nebo projektů aplikovaného výzkumu (viz příloha *Úspěšně obhájené a probíhající výzkumné projekty*). Jednalo se např. o projekty **Ministerstva vnitra** (1. *Metody predikce dlouhodobého geopolitického vývoje střední Evropy* – spoluřešitel; 2. *Resilience ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů vůči hybridním hrozbám* – hlavní řešitel a manažer); **Ministerstva obrany** (1. *OPTIZ – optimalizace zpravodajské činnosti a zpravodajských institucí v měnícím se prostředí*; 2. *SIVARBAL – návrh systému indikátorů včasného varování pro možné krizové situace na Balkáně* – v obou jako spoluřešitel); **GAČR** (*Vlivové působení Ruské federace v prostoru Západního Balkánu a jeho dopad na balkánský bezpečnostní komplex* – spoluřešitel).

Závěr

Komise považuje Mgr. Josefa Krause, Ph.D. za komplexní pedagogickou a badatelskou osobnost s mezinárodním přesahem a považuje jej za kvalitního kandidáta habilitačního řízení.

Hlasování habilitační komise:

počet hlasujících:	5
počet hlasů kladných:	5
počet hlasů záporných:	0
zdržel se hlasování:	0

Na základě výsledku tajného hlasování **habilitační komise v souladu s § 72 zákona č. 111/1998 o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů doporučuje VR FF pokračovat v řízení pro jmenování docentem pro obor POLITOLOGIE.**

V Olomouci dne **1. října 2024**

Podpisy členů komise:

prof. PhDr. Mgr. Jiří Lach, M.A., Ph.D., FF UP Olomouc .....
(předseda)

doc. Mgr. Daniel Marek, M.A., Ph.D., FF UP Olomouc .....

prof. JUDr. PhDr. Miroslav Mareš, Ph.D., FSS MU Brno .....

doc. PhDr. Lukáš Novotný, M.A., FF UJEP Ústí n. L. ....

doc. Ing. Josef Procházka, Ph.D., UO Brno .....

Poznámka: hlasování o stanovisku komise proběhlo prostřednictvím aplikace přes <https://anketa.upol.cz/> (viz příloha).